

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТА НА МБАЛ САМОКОВ ЗА ПЕРИОДА 2007-2013 ГОДИНА

Красимира Ковачка, Тихомира Златанова

*Медицински университет - София, Факултет по обществено здраве, 1527 София, България,
Ул. „Бяло море” № 8, e-mail: drkova4ka@abv.bg, drzlatanova@abv.bg*

ANALYSIS OF THE ACTIVITY OF MHAT SAMOKOV FOR 2007-2013

Krasimira Kovachka, Tihomira Zlatanova

*Medical University – Sofia, Faculty of public health, 8 Bialo More str., 1527 Sofia, Bulgaria,
e-mail: drkova4ka@abv.bg, drzlatanova@abv.bg*

ABSTRACT

Hospitals are often the subject of health sector reforms aimed at improving the efficiency, equity and quality. They also play a key role in the realization of broader reforms in the health system in connection with the financing and provision of health care, health policy framework, mechanisms for payment of medical services providers, and competitive environment.

In the article are presented and analyzed key performance indicators of the Multi-profile Hospital for Active Treatment of Samokov for the period 2007 - 2013, the indicators sick passed clinical pathways and beyond, as well as key indicators for the operation of the hospital. Data show that the hospital systematically treated between 450 and 570 patients in whom no pay, but because of their social functions, it can not refuse treatment. This generates significant losses for the hospital. ObshtZaata assessment of trends in hospital activity in recent years suggests that Samokov Hospital retains its position as the leading hospital complex, which performs the functions of diagnostic, therapeutic and educational and scientific center of local importance.

Keywords: gone sick bed days, operational activity Hospital

В повечето страни важен източник на здравни услуги от особено значение остават болниците, тъй като те предоставят на населението както базова, така и високоспециализирана помощ. Независимо от поставения акцент върху първичната здравна помощ поради факта, че там се осъществява първи контакт с пациентите, болниците остават най-важния елемент при предоставянето на здравна помощ и изразходват най-голям дял от здравните разходи. Обществеността възприема болниците като основен елемент на здравната система, предоставящ адекватно лечение и затова те имат важно политическо значение.

Болниците често са обект на реформи в здравния сектор, които целят подобряване на ефективността, равенството и качеството. Те имат и ключова роля при осъществяване на по-широките реформи в здравната система във връзка с финансирането и предоставянето на здравна помощ, рамката на здравната политика, механизмите за заплащане на изпълнителите на медицински услуги, и конкурентната среда.

Значимостта на болницата в системата на здравеопазване се изразява в следното:

Първо, в болниците се разходва значителна част от бюджета на здравеопазването - около 50-55 % в много страни на Западна Европа, както и в България.

Второ, болницата оказва съществено влияние върху здравните услуги като цяло в системата на здравеопазване.

Трето, болницата оказва влияние върху развитието, както на медицината, така и на системата на здравеопазването.

Четвърто, болниците се превръщат в основен фактор, влияещ върху здравето на населението като цяло (McKee, 1999) – влияние на прогреса на медицинските технологии и на фармацевтичната промишленост.

Целта на настоящото проучване е анализ на дейността на МБАЛ Самоков за периода 2007 – 2013 година и извеждане на съществуващите проблеми и тенденции.

За решаването на тази цел си поставихме следните задачи:

1. Анализ на основните показатели за дейността на МБАЛ Самоков, а именно средногодишен брой болнични легла, брой преминали болни, брой леглодни.
2. Анализ на показателите за преминалите болни по клинични пътеки и извън тях.
3. Анализ на основните показатели за оперативната дейност на болницата.

За реализирането на поставената цел и задачи са използвани отчетните документи на болничното лечебно заведение за периода 2007 – 2013г.

Дейностно-функционалният профил на болницата е представен в таблица 1.

Таблица 1. Дейностен профил на МБАЛ Самоков

Признак	Дейност на МБАЛ Самоков
Функция на извършваната дейност	Медицинска дейност , разглеждана като единство от диагностич-но-консултативна, лечебна, профилактична, научна, клинични изпитвания и учебна в областта на хуманната медицина;
Място в йерархията на здравната система	Болничната дейност се осъществява на второ и трето ниво на компетентност от специализирани структури на болничната помощ – отделения, приемни кабинети, звена и лаборатории; Амбулаторната медицинска дейност се осъществява от специализирани структури – приемно-консултативни кабинети, лаборатории, образна диагностика, физиотерапия, ТЕЛК.
Взаимоотношения между структурни звена на МБАЛ Самоков и други ЛЗ	Взаимоотношения с други звена и други лечебни заведения: - междуклинична консултативна дейност, т.е. консултации между структури на болницата и - междуболнична консултативна дейност, т.е. консултации от и за други лечебни заведения

Стационарният блок на МБАЛ Самоков обхваща *11 отделения, в които са разкрити общо 233 легла*. Средногодишният брой легла е по-голям от разкритите легла и варира между 243 и 249 за 2010-2012 г. Докато през 2010 г. са преминали 9 434 болни, а през 2011 – 9 391, то през 2012 г. са отчетени 9 385 преминали болни, което илюстрира равномерната натовареност на болницата. Данните за 2013 г. подсказват потенциала за разрастване на стационарната дейност.

Таблица 2. Основни показатели за дейност на стационара

Показатели	2007г.	2008г.	2009г.	2010 г.	2011 г.	2012г.	2013г.
Средногодишен брой болнични легла	208	213	229,2	242,7	249	245	241
Брой преминали болни	8516	8424	8679	9 434	9 391	9 385	9515
Брой леглодни	58202	55878	55631	57 525	57 828	58 469	59765

Леглодните се увеличават през разглеждания период, което се дължи на усложнените случаи изискващи по-дълга хоспитализация.

Таблица 3. Основни показатели за преминалите болни по клинични пътеки и извън тях

Показатели	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
Преминали болни по КП заплатени от РЗОК София област	7931	7651	8253	8 163	8 701	8 809	9011
Преминали болни над лимита, неосигурени и незаплатени на болницата	479	629	249	462	569	442	375
Преминали болни заплатили за лечението	8	55	55	57	100	62	50

От горната таблица се илюстрира **системен проблем** на болницата водещ до загуби и нефинансирана дейност - ежегодно между 450 и 570 души се лекуват **за сметка на болницата** без да се компенсират разходите . Причините са различни – неосигуреност на лицата, превеждане в друга болница, неизпълнени изисквания по клинична пътека, социално слаби неотговарящи на критериите за финансиране от Министерството на труда и социалната политика.

Таблица 4. Основни показатели за оперативна дейност на болницата

Показатели	2007г.	2008г.	2009г.	2010 г.	2011г.	2012 г.	2013г.
Раждания (бр.)	345	335	346	344	323	347	324
Операции (бр.)	1521	1473	1472	1 549	1 547	1 550	1345
Оперативна активност (%)	63,7	60,5	59,8	65,7	62,0	58,0	53,5

Оперативната дейност на болница Самоков е стабилна през периода, което се отнася и до ражданията. Около 70% от хирургичната дейност е с по-голяма сложност – много големи, големи и средни операции. Оперативната активност е сравнително ниска и намалява спрямо преминалите болни в хирургичните отделения, което е един от проблемите на болницата.

Основни изводи за дейността на КДБ и Стационарния блок на МБАЛ Самоков:

1. Капацитетът на болницата се оптимизира, така че да покрие търсенето и да бъдат ограничени излишните разходи. Броят на болничните легла нараства поради повишените здравни потребности. През анализирания период 2007 – 2013г. броят на преминалите пациенти нараства с 11 %.
2. Стабилитетът в броя на преминалите болни и хирургичните интервенции се постига в условия на интензивна конкуренция с другите болници в София област и София. Нарастването на броя на случаите в отделенията е следствие от подобрените условия на работа и обслужване, и добрия кадрови потенциал на болницата.
3. Нарастващият брой леглодни е резултат от по-тежките случаи и комплицирани диагнози.
4. Стационарната дейност е равномерна в последните години независимо от ремонти.
5. Очакванията са болницата да работи пълноценно и да навакса изоставането в дейността на някои от отделенията. Оперативната активност е недостатъчна и се нуждае от оптимизиране.
6. Системно в болницата се лекуват между 450 и 570 болни за които никой не заплаща, но поради социалните си функции тя не може да откаже лечение. Това генерира значителни загуби за болницата.

Общата оценка на тенденциите в развитието на дейността на болницата през последните години налага извода, че МБАЛ Самоков запазва позициите си на водещо **комплексно болнично заведение, което изпълнява функциите на диагностичен, лечебен и учебно-научен център с общинско значение.**

Литература:

1. Борисов, В. Ц. Воденичаров. Реалности на здравната реформа. С.:Филвест, 2000.
2. Воденичаров, Ц., В. Борисов, Ст. Гладилов, К. Чамов, Д. Кръшков, Модел за ефективно развитие на Българското здравеопазване . С. , сп.Здравен Мениджмънт , 2005, бр.2 , с.5-14

3. Воденичаров, Ц. Медицински и мениджърски професионализъм – необходимост от академична и експертна подкрепа в контекста на организационната промяна в здравеопазването. Здравна политика и мениджмънт, № 4, с. 3-5, 2011
4. Гладилов С., Делчева Е., „Икономика на здравеопазването”. изд. „Принцепс”, С., 2003
5. Давидов, Б. “Модел за финансиране на системата за медицински услуги: философия и технология - сравнителен анализ”, 3, 2003;
6. Делчева Е. Здравният икономикс, Унив. изд. Стопанство, 1994
7. Добрилова П., Й. Младенова, П. Георгиев, Р. Рачова, Информираност на пациентите в болнични условия, Сборник доклади, Втора национална студентска сесия „Съвременни тенденции в развитието на здравните грижи”, Плевен, 27-28.03.2014 г., 79-83
8. Златанова Т., Р. Златанова – Великова, Динамика на разходите в здравеопазването на базата на системата на здравните сметки, ИНГА, Двадесет и шеста научно-технологична сесия, КОНТАКТ 2010, 29 октомври 2010, София, с.131-136
9. Златанова Т., Р. Великова, Подходи за повишаване на качеството на управление в болницата, ИНГА, Двадесет и седма научно-технологична сесия КОНТАКТ 2011, 24.06.2011, София, с. 114 – 120
10. Златанова Т., Цв. Петрова – Готова, Ръководство по финансов мениджмънт в здравеопазването, София, 2013, Издателска къща ГорексПрес, с. 207, ISBN 978-954-616-235-9
11. Щерева Д. Финансиране на болничните лечебни заведения в България, С., 2012, ISBN 978-954-938-20-3, с.183
12. Янева, Р., „Микроикономикс на болничното лечебно заведение”, София, 2011
13. Popov N., N.Shtereva-Nikolova, The voluntary health insurance market in Bulgaria 2003 – 2012. the most popular package, Journal of International Scientific Publication: Economy & Business, Volume 7, Part 2, 2013, 203-207